

Regelmatig krijgen we bij De Vlinderstichting de vraag of we ook iets voor scholen doen. Vaak is men verbaasd te horen dat er verschillende lespakketten zijn en dat er zelfs vlinders worden gekweekt. In dit artikel geeft Titia Wolterbeek, coördinator Voorlichting en Educatie, een overzicht van de activiteiten op educatief gebied

tekst:
**Titia
Wolterbeek**

Kinderen zijn enthousiast voor vlinders

Het begin van het schooljaar staat weer voor de deur. Binnenkort ontvangen veel klassen het bestelde pakketje levend materiaal: eitjes, rupsen en poppen van het Groot koolwitje. Hiermee kunnen de kinderen in de klas de ontwikkeling volgen van ei tot vlinder. En wat is er leuker dan aan het eind gezamenlijk de vlinders vrij te laten...

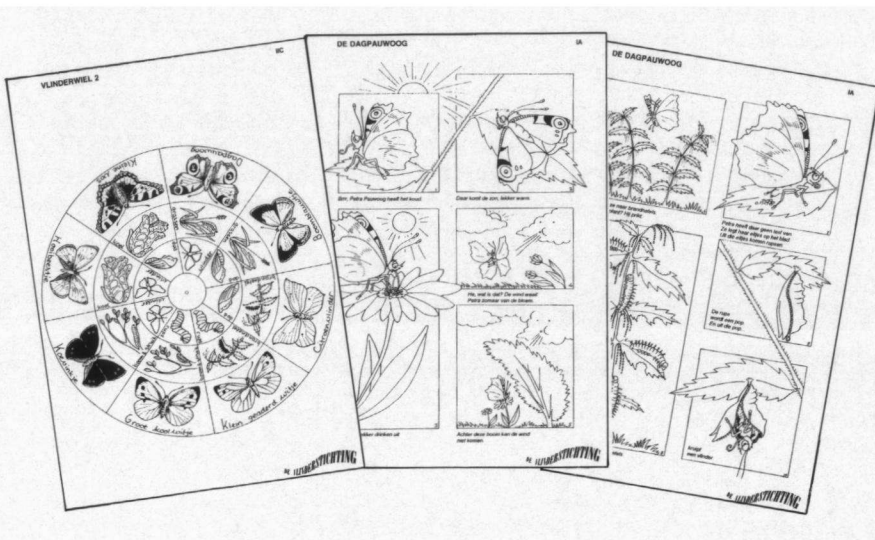
aan het landschap en wat hun vijanden (bedreigingen) zijn, kunnen kinderen beter begrijpen hoe de natuur werkt. En hoe ze zelf een bijdrage kunnen leveren aan natuurbehoud en -herstel.

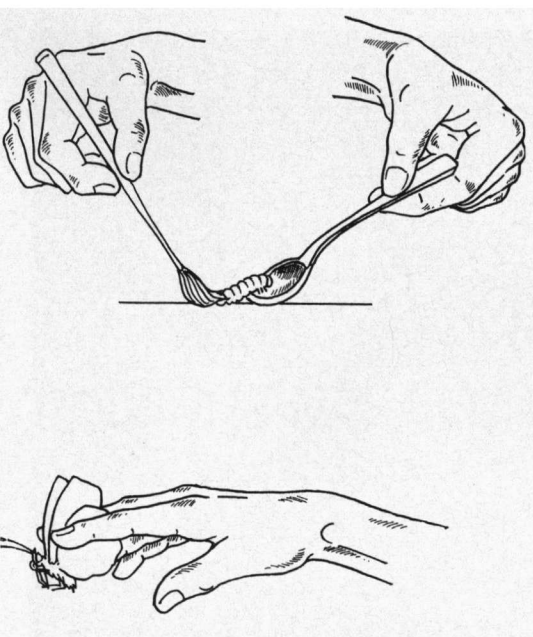
Lesbrieven en rupsen

De afgelopen jaren heeft De Vlinderstichting een aantal uitgebreide lespakketten ontwikkeld. Deze bevatten opdrachten voor alle groepen van de basisschool. Voor de kleuters is zelfs een speciaal lespakket samengesteld, met spelletjes, liedjes en knutselopdrachten. Voor de hogere klassen zijn er opdrachten over de biologie (aan de hand van het levend materiaal), de ecologie en suggesties voor buitenopdrachten. Heel veel scholen werken intussen met dit lesmateriaal en elk jaar worden er weer stapels pakketten verkocht.

Datzelfde geldt voor het levend materiaal. Ook dit jaar is er weer veel vraag naar. De vlinderkweek van het Groot koolwitje draait op volle toeren. Veel vrijwilligers komen in het weekend of door de week helpen met de verzorging van de rupsen en vlinders en met het inpakken van de pakketjes. Zonder deze hulp zou De Vlinderstichting nooit aan de vraag van alle scholen kunnen voldoen. In de toptijd (met name van half april tot half juni) gaan er soms 150 pakketjes per week de deur uit, dat zijn zo'n 1500

Enkele opdrachten uit het lespakket 'Vlinders en hun omgeving'.

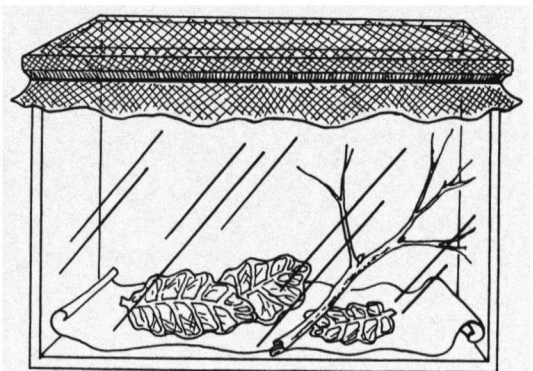
rupsen en 750 poppen, nog afgezien van de duizenden eitjes.

Op zich is het kweken van vlinders en deze buiten vrijlaten, geen dagelijks werk van De Vlinderstichting. In principe zijn wij daar ook niet voor: het is veel beter wanneer wij met elkaar zorgen dat vlinders uit zichzelf buiten in de natuur kunnen overleven.

Het werken met levend materiaal in de klas is echter erg leuk en leerzaam. Kinderen vinden het heel boeiend om een rups in een pop te zien veranderen. Het mooiste is natuurlijk dat daar dan weer een vlinder uitkomt. We hebben wel bewust gekozen voor een algemene soort, die in Nederland zonder meer kan worden vrijgelaten en kan overleven. Voor het Groot koolwitje hoeven we buiten weinig te doen. Hij kan ons binnen uitstekend helpen om duidelijk te maken wat er voor andere vlinders nodig is.

Spreekbeurtpakketten

"Ik moet een werkstuk maken over vlinders. Heeft u misschien wat plaatjes en informatie voor mij?" Een vraag die vaak aan De Vlinderstichting wordt gesteld. We hebben daarom een heel gevarieerd pakketje samengesteld met zoveel moge-

lijk plaatjes en een boekje met algemene informatie, zodat kinderen er een prachtig werkstuk of spreekbeurt mee kunnen maken.

Meesters en juffen

Niet alleen voor kinderen zelf worden activiteiten georganiseerd: ook de leerkrachten kunnen directe ondersteuning krijgen van De Vlinderstichting. Met name het werken met het levend materiaal is voor veel volwassenen nieuw en eigenlijk ook een beetje eng. Hoe vang je een vlinder wanneer deze in de klas is ontsnapt? Hoe moeten de rupsen worden verzorgd en wat kun je aan de poppen zien? In een workshop van een middag krijgen de leerkrachten achtergrondinformatie over vlinders en diverse practicumopdrachten. Vaak worden deze workshops georganiseerd in samenwerking met een gemeente of een Natuur- en Milieu-Educatie-centrum, zoals bijvoorbeeld met het Milieucentrum Nooter Hof in Zwolle.

foto: Henkjan Kievit

Voorschoten

Soms worden er samen met gemeenten uitgebreide projecten uitgevoerd, waar een aantal scholen aan mee doen. In het kader van het project 'Voorschoten wordt natuurlijker' is samen met de gemeente onder meer een scholenproject opgezet. Voorschoten is bezig met een natuurvriendelijker beheer in te voeren van bermen en oevers. Samen met De Vlinderstichting geven zij daarover voorlichting aan de betrokkenen: onder meer de medewerkers van de eigen groendienst, de bevolking van Voorschoten en de leerlingen van de basisscholen in het dorp. Speciaal voor dit project is zelfs een lespakket 'Vlinders kijken in Voorschoten' samengesteld. De vlinderwaarnemingen van de kinderen worden niet

Twee leerkrachten die tijdens een workshop in het levend materiaal opgaan.

Een kweekbak voor rupsen: een plastic of glazen bak voorzien van gaas voor de ventilatie. tekening: Annemarie van Lierop

Kinderen in de klas bezig met het levend materiaal.

alleen in de klas zelf verwerkt, maar aan het eind van het project ook bijeen gebracht en verwerkt tot een 'mini-atlasje'. De kinderen zijn erg enthousiast. Bovendien leeft heel Voorschoten mee door de verhalen die regelmatig in de krant verschijnen.

Pubers smelten

Veel van de activiteiten van De Vlinderstichting richten zich op de basisschool. Daar blijft het echter niet bij. Er wordt gewerkt aan het samenstellen van een lespakket voor middelbare scholen. Ook het beroepsonderwijs hoort daarbij. Met name voor de basisvorming (eerste en tweede leerjaar) zijn vlinders nog een prima invalshoek voor natuuronderwijs. Maar ook wat oudere kinderen zijn nog vatbaar voor rupsen en vlinders. Aan het begin van een workshop op een agrarische school in Gorinchem in het kader van hun 50-jarig jubileum zaten 'echte pubers' nors voor zich uit te kijken in de klas. Bij de inleiding over vlinders kwamen ze langzaam los en met name toen ze zelf met practicumopdrachten aan de gang gingen en ze eitjes door de binoculair bekeken, de onderdelen van de pop ontdekten en zagen dat de vlinders in de kooi eitjes hadden afgezet op de koolplant werden ze steeds enthousiaster. Na de aangrijpende beelden van de Vereniging Anti-Vivisectie en de Dierenbescherming (die ook workshops gaven) vormden vlinders een positieve kijk op natuur en milieu en waren ze ook voor pubers blijkbaar moeilijk te weerstaan.

Wapiti

Ook via andere kanalen richten we ons op kinderen. In het jeugdblad Wapiti van juli staat een uitgebreid artikel over vlinders. Kinderen kunnen een gratis proefnummer aanvragen door een kaartje te sturen naar Wapiti, Willemstraat 23, 4811 AJ Breda.

En we gaan door. We zijn bezig met het samenstellen van een pakket voor een 'vlinderinventarisatie', waarmee scholen en NME-centra een vlinderkijkactie in de schoolomgeving of tuin kunnen opzetten. Verder zijn er video's, zoekkaarten, boeken en tentoonstellingen die op scholen kunnen worden gebruikt. Het probleem bij dit soort activiteiten is altijd dat ze meer geld kosten dan kinderen en scholen kunnen betalen. Gelukkig kunnen we soms subsidie krijgen en heeft De Vlinderstichting een budget beschikbaar dat elk jaar bijeen wordt gebracht door de donateurs. Wij hebben u als donateur dus ook voor dit soort educatieve activiteiten hard nodig.